

Politiek uurtje Beweging.net 27 mei 2024

Lokaal armoedebeleid: kansen en opportunities voor gemeentebesturen

Nele Schroyen, stafmedewerker
armoede, dienst Samenleven en
Beleven

VVSG

Waar zitten er kansen?

Lokaal armoedebeleid is flankerend

Decreet Lokaal Sociaal Beleid

OCMW-dienstverlening

VAPA

= kapstokken

vvsg

Armoede is een 'complex probleem'

- Het bestaat overal, maar is niet overal hetzelfde:
<https://statbel.fgov.be/nl/themas/datalab/administratief-beschikbaar-inkomen#figures>
- Bestrijkt verschillende levensdomeinen, en dus ook beleidsdomeinen
- Oplossingen zitten vooral op structureel niveau (bv huisvesting, beschikbaar inkomen) maar er wordt sterk naar lokale niveau gekeken omdat LB dichtst bij de burger staat
- Je kan het niet alléén oplossen

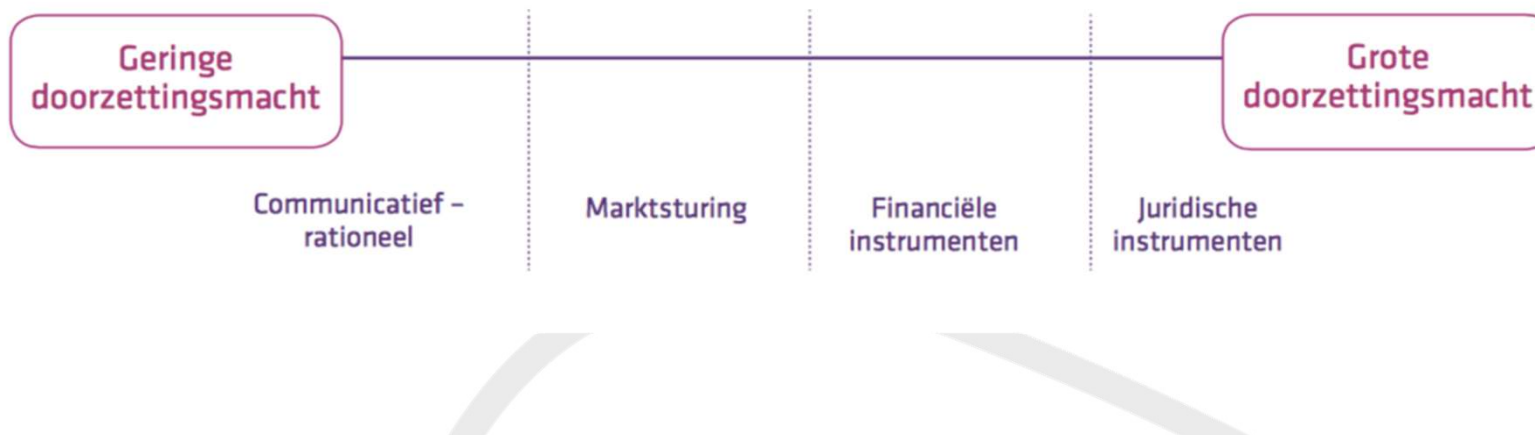
Vandaar: belang van

- Regie (kunnen) voeren: partners nodig en instrumenten om partners in beweging te krijgen
- Integraal/geïntegreerd armoedebeleid
- Toegankelijkheid van dienstverlening

Regierol

“Regie is een bijzondere vorm van sturing en is gericht op de afstemming van actoren, hun doelen en handelingen tot een min of meer samenhangend geheel, met het oog op een bepaald resultaat.” (Pröpfer)

In lokaal sociaal beleid is de regierol cruciaal. Het is de taak van het LB om te maken dat het aanbod aan hulp- en dienstverlening wordt afgestemd op lokale behoeftes en dat problematieken een antwoord krijgen die vragen om een oplossing waarbij meerdere actoren samenwerken. Regie voeren gaat dus over overleggen en samenwerken maar soms zijn meer sturende instrumenten nodig.

Regie instrumenten

Communicatief – rationale instrumenten zijn geen formele doorzettingsinstrumenten, maar wijst op de pogingen van lokale besturen om andere partijen op basis van visie, argumenten en eventueel gedeelde analyses te overtuigen om mee te werken. Het probeert cohesie binnen het netwerk tot stand te brengen en te komen tot gemeenschappelijke doelstellingen, actie, waarden en kennis. Baat dit niet en wil een belangrijke actor niet meewerken, dan kan het bestuur niet ingrijpen.

Bij **marktsturing** stuurt het lokaal bestuur het werkveld door middel van financiële stimuli waarop de andere actoren al dan niet inspelen. Ze doen dit op basis van hun eigen doelstellingen en marktpositie. De verhouding is niet zozeer hiërarchisch, maar eerder een klant-leverancierrelatie. Bv tendering van LB tav armoedeorganisaties voor brugfigurenwerking

Juridische doorzettingsmacht is gebaseerd op wettelijke of reglementaire bepalingen waardoor derden verplichtingen hebben ten aanzien van het lokale bestuur. Aan die verplichtingen kunnen sancties verbonden zijn. De doorzettingsmacht is **financieel** van aard als het lokale bestuur belangrijke financiële stromen, die wezenlijk zijn voor de werking van andere actoren, kan beïnvloeden of controleren. Bv NL: waardenetwerkfinanciering

Interessant voorbeeld: Beringen

De Stad Beringen heeft, onder impuls van de burgemeester, de afgelopen jaren sterk ingezet op een breed gedragen armoedebeleid (prioriteit in MJP). Ze hebben een armoedecoördinator om dat beleid te trekken. De aanpak vertrok van een analyse van de lokale context (partners, acties, netwerk).

Visie: alle levensdomeinen, innoveren, signaleren, participatie...

Actieplan met prioriteiten.

Bijvoorbeeld Kapstok 1: Gedeelde visie op kansarmoedebestrijding

Actie: Armoedereflex in de organisatie

== een reeks vormingen voor de verschillende diensten en afdelingen van het lokaal bestuur. Zo probeert men om meer medewerkers met een armoedebрил laten kijken en de gevoeligheid voor het thema bij administratie en beleid te vergroten.

== armoedetoets op geplande maatregelen met participatie van doelgroep en stakeholders/netwerk. Een armoedetoets is een manier om ook de doelgroep, mensen met armoede-ervaring, te betrekken bij het beleid. Met deze participatieve aanpak wil de Stad voorkomen dat regelgeving of plannen nieuwe armoede creëren. Samen met SAAMO Limburg.

<https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/lokale-praktijken-1>

Methodiek: uitwisseling van expertise
Thema: versterken lokale armoedebeleid

De Wisselaar (VAPA)

Projectjaar 1
Projectjaar 2

Zeer verscheiden thema's en diensten (QED)

Rode draad: toegankelijkheid dienstverlening verbeteren (effect op werklust MA en op onderbescherming burger)

Bijvoorbeeld:
Ronse

Mechelen

Data gebruiken voor (meer) automatische rechtentoekenning

Vele OCMW's en (sociale) diensten zetten in op het verminderen van de administratieve lasten. Dat is in het belang van de cliënt of burger, want deze krijgt sneller waar hij/zij recht op heeft (kortingen, steunmaatregelen, informatie...). Het is tegelijk in het belang van de medewerkers, want door verhoogde efficiëntie in de administratie komt tijd vrij om begeleiding en ondersteuning op te nemen en méér burgers beter te helpen.

Voorbeelden tonen dat dat kan, met een slim gebruik van beschikbare data.

KSZ-stromen, Agentschap Uitbetaling Groeipakket, Opgroeien, ...: steeds meer info wordt, al dan niet tegen betaling, ter beschikking gesteld. 'Als het voor de huisvuilzakken kan, waarom dan niet voor ST buitenschoolse opvang?'

Samengevat: beslissen om lokaal een integraal armoedebeleid te voeren, loont.

- Kansen en opportuniteiten zitten er zeker in de regierol binnen het lokaal sociaal beleid;
- Over de beleidsdomeinen heen werken, is mogelijk;
- Inzetten op win-wins bijvoorbeeld toegankelijkheid van de dienstverlening (oa ook door automatische rechtentoekenning);
- Innovaties en impulsen vanuit projectmiddelen kunnen regulier beleid worden.

Daarmee maken we alvast een goede start.

VVSG

Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

Bedankt! Vragen?

Nele.schroyen@vvsg.be

0486 95 50 15